

ATL GRANSKAR

Svenskt bolag äger

GÖRAN PERSSON EN AV ÄGARNA I KONCERNEN

Före statsministern Göran Persson, som är nominerad till ordförandeposten i Swedbank, är genom ett av sina bolag delägare i skog i Rumänien som enligt företrädare för rumänska skogsägare är stulen. Det visar ATLS granskning.

Den svenska skogskoncernen Greengold köpte våren 2018 ett bolag som ägde 14 283 hektar skog i Rumänien av den österrikiska skogskoncernen Holzindustrie Schweighofer. Ett av de Greengoldbolag som nu äger en del av skogen är Greengold Group AB, där Sveriges tidigare statsminister, och nu kandidaten till ordförandeposten i Swedbank, Göran Persson är delägare och styrelseordförande.

Enligt organisationen Transparency International är EUs ordförandeland Rumänien ett av unionens mest korrupta länder. Delar av det som nu är Greengolds rumänska markinnehav är en följd av bedrägerier, det som kallas land grabbing. Fyra personer dömdes 2016 och 2017 för att i två olika fall ha lurat till sig cirka 1 000 hektar statlig skog med hjälp av förfalskade historiska dokument och sedan sålt den vidare till Schweighofer. Tre av dem avtjänar enligt skogsägarföreningen Nostra Silva fortfarande fängelsestraff.

Lämnade inte tillbaka

Österrikiska Holzindustrie Schweighofer kastades i februari 2017 ut ur certifieringssystemet FSC efter allvarliga anklagelser om illegala virkestransporter, avverkning av urskog, virke från naturreservat och skogsmark inköpt i strid med lagen.

I den kravlista som ställdes för att bolaget inte skulle förlora certifieringen fanns en lång rad åtgärder. Bland annat skulle mark som köpts olagligt lämnas tillbaka till de rätta ägarerna. Detta gjordes inte. I stället såldes marken, ägd via bolaget Cascade Empire SRL, till svenska Greengold.

Göran Perssons bolag Baven äger del i Greengoldbolagen. Han är också själv styrelseordförande i Greengold Group AB.

FOTO: TT

I och med försäljningen försvann kraven på att marken ska återlämnas. Inga krav överfördes heller till den nya ägaren Greengold, förklarar Marius Turtica, ordförande för Association for Forest Certification som lett arbetet med att införa en helt ny FSC-rutin för Rumänien. Greengolds agerande är inte brottsligt.

– Det är i så fall mer en moralisk fråga, säger Marius Turtica till ATL.

Ilskan är stor

Men bland dem som förlorat mark till Schweighofer, den mark som nu Greengold med Göran Persson som styrelseordförande äger, är ilskan stor:

– Greengold saknar moralisk kompass, säger Bogdan Ioan Tudor, ordförande för den rumänska skogsägarorganisationen Nostra Silva, där små privata skogsägare, kommuner och historiska samfälligheter som äger stora markområden, motsvarande de svenska allmänningsskogarna, ingår.

» Greengold saknar moralisk kompass. «

Han hävdar i två fall att Greengolds mark är stulen. Utöver affären som gav fängelsestraff gäller det också en samfällighetsmark i Borsas som såldes till Schweighofer, trots att sådan mark enligt lag inte ska kunna säljas till utomstående.

Bogdan Ioan Tudor Todoran har också träffat sågverkskoncernens ägare Gerald Schweighofer.

– Jag sa till honom att han måste ge tillbaka skogen till de rätta ägarerna. Några månader senare hade han sålt allt till Greengold och kunde två sina händer, säger han.

Kommenterar inte

ATL har sökt delägaren och styrelseordföranden Göran Persson. Han har inte velat kommentera affären utan hänvisar till Greengolds VD Sorin Chiorescu.

– Detta är VDs uppgift. Det blir inte bra om jag uttalar mig om det som han ska sköta, säger Göran Persson till ATL.

Greengolds VD Sorin Chiorescu säger att de omstridda 1 000 hektaren "tekniskt sett" inte kan beskrivas som "stulna", men att han känner till att det råder oklarheter om äganderätten och att tre personer sitter fängslade för korruption.

– Ja, det förekommer korruption. Men vi har inte köpt fastigheter. Men vi har inte köpt rörelser som har problem med sina fastigheter, säger Sorin Chiorescu.

Han beskriver det som "kalkylerade risker" eftersom affären med Schweighofer är en riskkapitalinvestering, där Greengold inom några år kommer att sälja det bolag som äger marken vidare till en annan investerare.

Domstol avgör

Sorin Chiorescu säger att problemen i Rumänien beror på att lagen tidigare varit oklar, vilket utländska investerare inte förstod. Nu ska rumänska domstolar avgöra om tidigare ägare handlat i god tro eller inte genom att bedöma hur noggrant

köparna granskat de tillgångar de köpt.

Flera rättsfall pågår med anledning av domarna mot de fängslade personerna. Nostra Silva försöker få staten att kräva tillbaka sin mark. Samtidigt nekade en underrätt i början av maj det statliga skogsbolaget Romsilva att återfå ägandet till skogar i korruptionshärvan, en dom som kan överklagas i högre instans.

Du hävdar att Schweighofer handlat i god tro?

– Ja, det är vår tolkning när vi har sett vilka ansträngningar de gjorde, säger Sorin Chiorescu.

Greengold kommer att följa domstolarnas utslag, försäkras han.

– Måste vi lämna tillbaka något så gör vi det, det har vi räknat med. Kan vi behålla så behåller vi.

Han känner till att det funnits bristande moral i industrins hantering av virke i Rumänien.

– Men blanda inte ihop det med fastighetsrätt. Det här försärrar inte vår moral. Vem som har rätt till mark avgörs i domstol och vi har stor tilltro till det rumänska rättssystemet, säger Sorin Chiorescu.

Tror inte på god tro

Bogdan Ioan Tudor Todoran på skogsägarföreningen Nostra Silva tror inte på att Greengold kan ha köpt något i god tro eftersom korruptionsaffären med de tre fängslade var mycket omskriven i Rumänien.

– Greengold kunde ha sagt till Schweighofer att vi köper gärna resten av dina skogar men inte de fastigheter där det finns domar på att de inte köpts in på rätt sätt. Då hade de varit hederliga, säger han.

ATL har utan framgångbett Göran Persson och Schweighofers kommunikationschef Thomas Huemer om ytterligare kommentarer.

Börge Nilsson

010-184 40 97 red@atl.nu

FAKTA Så gjorde vi granskningen

ATL har genom källor i Rumänien fått tillgång till myndighetsdokument som visar vilka svenska bolag som köpte Holzindustrie Schweighofers omstridda skogsbolag. Vem som äger de svenska bolagen har vi hittat i dokument på Bolagsverket och i bolagens offentliga aktieböcker. Från miljöorganisationer och skogsägare har vi fått tillgång till domar om skogsbedrägerier. FSCs process för uteslutning av Holzindustrie Schweighofer beskrivs utförligt i dokument som FSC publicerat. ATL har också gjort ett tiotal intervjuer med personer i Sverige, Rumänien och andra länder.

Femtedel av jordbruksmarken ekologisk

Förra året brukades 20 procent av den svenska jordbruksmarken ekologiskt, en ökning med 6 procent, visar ny statistik från Jordbruksverket.

Till 2030 ska 30 procent av jordbruksmarken vara ekologisk, en

ligt regeringens livsmedelsstrategi. I fjol var ekoandelen 20 procent. Totalt brukades 609 100 hektar jordbruksmark med ekologiska produktionsmetoder förra året, en ökning med 6 procent jämfört med 2017.

473 900 hektar utgjordes av åkermark och 135 200 hektar av

betesmark. Av landets totala åkermarksareal var knappt 19 procent ekologisk och närmare 30 procent av betesmarken

Störst andel ekobrukad mark hade Jämtland i fjol, närmare 40 procent. I botten hittar vi Skåne 8 med procent.

David Gustavsson

ATL TV

VECKANS AVSNITT:

- Logset går vidare med hybridtekniken
- Mycket nytt i Lundbergs lastmaskiner
- Lemken visar bredden i sådd

Nytt avsnitt varje månad!
Här hittar du ATL TV:
ATL.nu/attv

ATL GRANSKAR

stulen rumänsk skog

Komplicerade
ägarförhållanden till
omstridda skogen

Baven AB
Göran Perssons bolag

Delägar
(3 % av aktierna)

Greengold Group AB
VD: Sorin Chiorescu
Ordförande: Göran Persson

Greengold Capital
VD: Sorin Chiorescu

Gesica
Schweiziskt bolag

Äger

Delägar

Delägar

**Greengold Asset
Management AB**

Greengold Partners 5 AB

Delägar
(208
aktier)

Delägar
(18 525 415
aktier)

Greengold Value Forest SRL
(tidigare Cascade Empire SRL)

Äger

**14 283 hektar
omstridd skog**
Uppdelad på olika
områden utspridda
över Rumänien.

FAKTA

Korruption i Rumänien

EUs ordförandeland Rumänien var enligt Transparency Internationals årliga världsranking nummer 61 i världen 2018, vilket gjorde landet till **EUs fjärde mest korrupta land**.

Kritiken har varit särskilt hård mot **Rumäniens socialdemokratiska parti, PSD, som beskylls för att underlätta korruption**. Det har fått deras svenska systerparti att begära att PSD utesluts ur den socialdemokratiska partigruppen i EU-parlamentet.

Illegal skog i Rumänien

Enligt en rapport från miljöorganisationen EIA som hänvisar till en statlig rumänsk undersökning är omkring 20 procent av all mark som återprivatiserades i Rumänien mellan 1990 och 2012 illegal.

En förklaring är att fyra olika lagar, och oklarheter kring dessa, gett möjlighet till **omfattande bedrägerier**.

Det gäller även delar av den mark som Greengold köpt av österrikiska Schweighofer. Flera fall har prövats rättsligt.

Dömdes för korruption
för skog som nu är svensk

Tre personer avtjänar **långa fängelsestraff** för brott begångna när de kom över statlig skog på cirka 1000 hektar i Puru, Gaibenu och Petrimanu och sålde den till Schweighofer, skog som nu ägs av Greengold. En fjärde fick villkorligt fängelsestraff. I ett fall hyrdes **falska arvingar** in för att kva tillbaka mark de inte hade rätt till. I ett annat placerades **förfälskade dokument** i ett statligt arkiv.

KÄLLA: NOSTRA SILVA

Politiker gav bort andras skogar

Intill den ukrainska gränsen finns den historiska samfälligheten Borsas som ägs av mer än 5000 familjemedlemmar.

Enligt ett domslut från 2004 har de rätten till 17 000 hektar skog men har inte fått tillgång till den.

I stället har **lokalpolitiker delat ut 6000 hektar till fem privatpersoner** som i sin tur sålt delar av marken vidare till det bolag som Greengold köpt av Schweighofer.

KÄLLA: STEALING THE LAST FOREST - AUSTRIA'S LARGEST TIMBER COMPANY, LAND RIGHTS AND CORRUPTION IN ROMANIA. ENVIRONMENTAL INVESTIGATION AGENCY, 2015.

FOTO: TT

ATL PREMIUM - FÖR ALLA PRENUMERANTER

LOGGA IN
- OCH FÅ MER

● Du vet väl att du som prenumerant har tillgång till **alla artiklar** på atl.nu? Även **e-tidningen**, som kommer ut kl 19 kvällen före tidningsdag, ingår. ● Kom i gång genom att gå in på www.atl.nu/premium.

Prisad vallexpert

● Per-Anders Andersson, vinnare av Årets rådgivarinsats, är en auktoritet på vallodling. Men för några år sedan var han nära att ge upp. Läs hela Lantmannens intervju med honom!

www.atl.nu/premium

Premium - mest läst i veckan

1. Solceller ställer extra krav på nya tak
2. Stor inflygning av kålmal - skörden hotas
3. Stor mjölkgård i konkurs efter torkan
4. Hyllad rådgivare var nära att ge upp
5. Bönder kan få betala för Brexit